

Globalització de la informació com a eina per conèixer Andorra

Jana KUKLOVÁ

La globalització de la informació fa referència a la difusió ràpida i massiva de dades, coneixements i comunicació arreu del món mitjançant la tecnologia. Parlem d'internet, de les xarxes socials, dels mitjans de comunicació globals i, tot això, fàcilment accessible amb dispositius mòbils. És evident que el desenvolupament tecnològic i la globalització de la informació han transformat profundament la manera com entenem i podem conèixer el món. En aquest article, m'ofereixo a fer una reflexió sobre com aquesta transformació ha afectat el meu aprenentatge de català i el procés de descobriment d'Andorra.

Fa gairebé dues dècades em vaig apuntar a un curs de català impartit pel Lectorat de Català, establert per la Universitat Carolina i el Govern d'Andorra. Va ser una època en què els dispositius mòbils no permetien accedir a internet com avui. A més, el nivell de desenvolupament de les plataformes de comunicació (Skype, Messenger, xarxes socials) era molt baix o, fins i tot, inexistent. Igualment, la qualitat i la quantitat de la informació disponible a internet no era gaire elevada. En aquell moment, els llibres eren les principals fonts d'informació i el paper dels professors a l'aula era molt important. Cal destacar que la meua motivació principal per apuntar-m'hi va ser l'oferta de beques arreu dels territoris de parla catalana. Les beques representaven una eina per viatjar de manera fàcil i econòmica, i una de les poques alternatives per aprendre l'idioma i la cultura fora de l'aula.

El nivell de globalització de la informació en aquell període es pot il·lustrar amb el Gran Concurs Andorrà organitzat en el marc de les activitats del Lectorat durant l'any acadèmic 2006-07. El concurs consistia a

La primera estada lingüística 2007

respondre 45 preguntes, no només sobre Andorra. No es requeria una resposta immediata i se suposava que els participants podien consultar qualsevol font d'informació accessible. Les respostes a un terç de les preguntes es podien, amb poc esforç, cercar a internet. Aquestes preguntes eren una formalitat per animar els estudiants de nivell elemental a conèixer dades bàsiques sobre Andorra. El segon terç de les preguntes requeria coneixements més avançats de la llengua per poder cercar la informació demanada en català. I l'últim terç es podria qualificar com a preguntes peculiars, que, sense contactes personals i vincles apropiats, no es podien respondre. Ja en aquella època calia adaptar el concurs al nivell de tecnologies accessibles. I cal dir que, en aquest cas, les preguntes peculiars van funcionar molt bé: van permetre definir una guanyadora i evitar empats.

Activitats com el concurs, les classes de llengua i literatura, en combinació amb una estada lingüística, em van facilitar la sol·licitud d'una beca Erasmus a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona. Així mateix, vaig tenir l'oportunitat de participar en la quarantena –per a mi la primera– edició de la Universitat Catalana d'Estiu (UCE), just abans de començar el curs escolar a Barcelona. Parlem de l'any 2008, quan ja existien Facebook i altres plataformes que facilitaven mantenir els contactes a distància, una eina més per aprendre idiomes i conèixer la cultura de persones d'arreu del món.

En acabar l'Erasmus, vaig obtenir el nivell C de català i vaig considerar que havia conclòs els meus estudis de llengua. La meua carrera acadèmica i professional es va allunyar del món de les lletres i, fins i tot, vaig passar una temporada a Amèrica. Tanmateix, no m'he desconnectat mai del català. Sempre he estat informada sobre les activitats del Lectorat i, fins i tot, he ajudat a organitzar-ne algunes. Les xarxes socials també m'han permès mantenir el contacte amb els meus companys d'Erasmus i amb els participants de

La primera Universitat Catalana d'Estiu 2008

Erasmus 2008 coneixent la cuina catalana

Taller de castells al Lectorat de Català 2011

l'UCE. Encara que el manteniment de contactes sigui més passiu que actiu, sempre ha estat per a mi una font de coneixement no negligible.

Amb el pas del temps, l'avenç de la tecnologia ha estat imparable i, cada vegada més, vivim en un món digital. L'any 2010 i la introducció de la tecnologia 4G LTE, que permetia navegar a gran velocitat des de dispositius mòbils, va marcar una fita clau en la globalització de la informació. Els telèfons intel·ligents van passar a ser els principals dispositius per accedir a internet per a molta gent i, així, obtenir informació sobre qualsevol lloc del món de manera immediata. Una anècdota de l'any 2017 pot il·lustrar clarament aquest període: Aquell any, el Lectorat de Català es va reconvertir en el Centre Carlemany de Llengua Catalana, i jo vaig rebre aquesta notícia a través dels mitjans de comunicació digitals abans que per contactes personals.

Més endavant, durant la pandèmia de la covid-19, la globalització de la informació i l'avenç de la tecnologia van jugar un paper fonamental per superar la situació. Gràcies a la informació digital i a les eines en línia, l'educació va poder continuar funcionant. De fet, he d'admetre que durant la pandèmia em vaig animar a participar en més activitats del centre que en anys anteriors. Cal valorar l'esforç i la creativitat per fer les trobades virtuals més atractives. Per exemple, Edgar Oto ens va oferir una visita guiada pel Museu Casa d'Areny-Plandolit, passejant amb la càmera i mostrant-nos-en diferents racons com si hi fóssim presencialment. Igualment, Lluís Cartes, després de fer un concert en línia, va conversar amb nosaltres i ens va deixar fer una ullada al seu estudi. També vaig veure moltes pel·lícules, amb debats posteriors amb guionistes, directors o actors.

Entre totes les activitats, vaig participar en el projecte de parelles lingüístiques, dins del programa Voluntariat per la Llengua del Govern d'Andorra. Un cop per setmana fèiem videotrucades durant gairebé un any. Poc després, quan ja es podia viatjar, vaig visitar Andorra personalment. Un dia vaig quedar amb la meua parella lingüística, i he de dir que les poques hores que vam passar juntes a Andorra la Vella van superar tot l'any de videotrucades. Aquesta trobada, igual que tota la pandèmia, em va mostrar que la vida virtual pot ser una bona eina per a l'aprenentatge, però mai no podrà substituir la vida real.

Durant la mateixa visita a Andorra, on vaig tenir la millor amfitriona del món, la presidenta de la Societat Andorrana de Ciències, Àngels Mach i Buch, em va passar una curiositat. Un dia vam entrar a l'Hotel Rosaleda, seu del Ministeri de Cultura,

Amb Clara Fernández, la meua parella lingüística 2022

Universitat Catalana d'Estiu 2022

Joventut i Esports. Al vestíbul hi havia una exposició d'art modern, i una de les obres exposades havia estat creada a partir d'un palet de fusta. I no era un palet qualsevol, ja que portava imprès el logotip de České Dráhy, la companyia ferroviària nacional txeca. Va ser una coincidència bonica i, al mateix temps, un resultat evident de la globalització mundial —no només de la informació.

Recentment, m'he adonat del nivell de globalització de la informació al qual hem arribat amb una anècdota molt impactant. El 21 de desembre del 2023, a la tarda, vaig fer l'última classe abans de Nadal a la universitat. El comportament inquiet dels meus estudiants s'explicava perquè s'acostava Nadal. En acabar la classe, vaig mirar el meu telèfon, que estava ple de missatges, literalment, de tot el món. A la Facultat de Filosofia on havia estudiat català s'hi havia produït un tiroteig, que havia estat reportat arreu del món, i tant els meus estudiants com els meus amics i contactes ho sabien abans que jo.

Per acabar l'article, voldria introduir una analogia entre la globalització de la informació i el concepte *smart cities*, un tema molt present en la meua carrera professional. Una ciutat intel·ligent utilitza la tecnologia, les dades i la innovació per millorar la qualitat de vida dels ciutadans, fer més eficients els serveis públics i afavorir la sostenibilitat ambiental, econòmica i social. Sempre emfatitzem que viure (en) una ciutat intel·ligent no és una imposició, sinó una opció: cada persona pot decidir si vol aprofitar aquestes eines, estar informada sobre esdeveniments planificats o imprevistos, i participar activament en la vida urbana connectada. De la mateixa manera, cadascú pot escollir si vol formar part d'aquest món hiperconnectat que ens ofereix la globalització de la informació. No és una obligació, sinó una oportunitat. I, com tota eina poderosa, cal fer-ne un ús conscient i responsable. Perquè la informació, com el foc, pot ser un excel·lent servent, però un mal amo. La clau és saber-la utilitzar amb criteri, llibertat i sentit crític.

Jana Kuklová,

doctora en Enginyeria Informàtica,
vicedegana adjunta a la Universitat Politècnica de Praga
i alumni del Centre Carlemany de llengua catalana
a la Universitat Carolina (República Txeca)

Visita d'Andorra amb la meua amfitriona Àngels Mach i Buch 2022

El palet de fusta amb el logotip de České Dráhy 2022

Universitat Catalana d'Estiu 2024